

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yanıcı ve patlayıcı maddelerin üretildiği, işlendiği ve depolandığı işyerlerinde son yıllarda art arda yaşanan patlamalar ve yangınlar; işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatının uygulanmadığını, denetimlerin formaliteye indirildiğini, sorumsuzluk ve cezasızlık zincirinin ölüm ve yaralanmalara yol açtığını ortaya koymaktadır.

Kocaeli Dilovası'nda 8 Kasım 2025'te meydana gelen patlamada 3'ü çocuk 6 kadın işçi hayatını kaybetmiş, Hendek'te havai fişek fabrikasında 7 kişi ölmüş, 127 kişi yaralanmış, Kırıkkale MKE tesislerinde ve diğer yanıcı-patlayıcı üretim alanlarında yıllar içinde tekrarlayan kazalar çok sayıda ölüm ve yaralanmaya neden olmuştur. Bu olaylar; mevzuat eksiklikleri, yüzeysel denetimler, ruhsatsız veya uygunsuz tesisler, acil durum planlarının yokluğu ve işçilerin yetersiz korunması gibi sistematik sorunların sonucudur.

Patlayıcı ve yanıcı maddelerle çalışan işyerlerinde en küçük bir hata bile telafisi imkânsız sonuçlar doğurmakta, ölümler tesadüfi değil; uygulamayan yönetmelikler ve denetim boşluklarının doğrudan bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, yanıcı ve patlayıcı maddelerin bulunduğu tüm işyerlerinde yaşanan kazaların, ölümlerin ve mevzuat ihlallerinin nedenlerinin bütüncül biçimde ortaya çıkarılması, denetim süreçlerinin bütünlüklü biçimde incelenmesi, kamu kurumlarının sorumluluklarının belirlenmesi ve benzeri felaketlerin önlenmesi için gerekli yasal ve idari adımların önerilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz. (17.11.2025)

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Yanıcı ve patlayıcı maddelerin üretildiği, işlendiği ve depolandığı işyerlerinde son yıllarda art arda yaşanan yaşanan patlamalar, yangınlar ve işçi ölümleri, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki yapısal sorunların, eksikliklerin ve denetim yetersizliğinin ağır sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Daha geçtiğimiz günlerde, Kocaeli Dilovası'nda bulunan bir parfüm fabrikasında meydana gelen patlama ve yangın sonucunda 3'ü işçileştirilmiş çocuk olmak üzere 6 kadın işçi hayatını kaybetmiştir. Yanıcı kimyasalların malzeme olarak kullanıldığı bu tesis; yerleşim yerlerinin yakınında bulunmasıyla; bina yapısının yangına dayanıklı olmamasıyla; "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe" uygun acil kaçış yol ve çıkışlarının yer almamasıyla; yağmurlama, alarm ve uyarı sistemlerinin bulunmamasıyla; "İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'ne" göre çok tehlikeli sınıfta yer almasına rağmen yeterli ekipmanın sağlanmamasıyla; yıkım kararı bulunduğu halde çalıştırılmasıyla denetimsizliğin, sorumsuzluğun ve de cezasızlığın organize bir şekilde cana mal olduğu bir düzenin prototipidir.

Hukuken sorumluluğu açık olan ihmal zincirinin son halkası Dilovası olsa da, aynı zincirin bir başka parçası Sakarya Hendek'teki havaifışek fabrikasında meydana gelen, 7 kişinin ölümüne, 127 kişinin yaralanmasına sebebiyet veren patlamadır. Fabrika sahibi "sanki bölgede hiç kaza olmuyor" diyerek her ne kadar patlamayı sıradanlaştırmaya çalışsa da, fabrika sahasında 3 tane kaçak bina olması; izin alınmaksızın barut üretiminin gerçekleşmesi; denetimlerin ise bir hafta öncesinden haber verilerek gerçekleştirilmesi kazanın göz göre göre geldiğini göstermektedir. Yasa ve yönetmeliklerin titizlikle uygulanmadığı, bilimsel esasların dikkate alınmadığı, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin esamesinin okunmadığı bu tablo, kazanın adeta öngörülmüş bir felaket olduğunu göstermektedir.

İhmalin ve denetimsizliğin bir başka halkası ise, Makine ve Kimya Endüstrisi'ne ait barut ve mühimmat tesislerinde yaşanan zincirleme kazalardır. 28 Ağustos 2008'de, Kırıkkale MKE barut fabrikasında meydana gelen iki patlamada, 3 işçi hayatını kaybetmiş; büyük yangına rağmen işçilerin çay molasında olmaları, çok daha büyük bir faciayı önlemiştir. 2 Ocak 2012'de Yahşıhan'daki Mühimmat Ana Depo Komutanlığı Ayırma ve Ayıklama Tesisinde gerçekleşen patlamada ise 4 kişi yaşamını yitirmiştir. 21 Ağustos 2013'teki patlamada ise, davanın iddianamesinde işçilerin kusursuz olduğu vurgulanmasına rağmen, ölen işçilerden Hakan Akbaş'ın kazaya yol açtığı iddiası, hiçbir somut delil olmaksızın varsayıma dayandırılarak işçiye yüklenmeye çalışılmıştır.

25 Mayıs 2018'de Ankara Elmadağ'da MKE'nin yakıt işleme merkezinde meydana gelen patlamada 1 işçi hayatını kaybetmiş, 4 işçi yaralanmıştır. Son olarak, 19 Eylül 2022'de aynı fabrikada bir patlama daha yaşanmış, iki işçi yaralanmıştır.

Yanıcı, patlayıcı ve tehlikeli kimyasallarla çalışan işyerlerinde yaşanan ölümler ve kazalar "tesadüfi değil", uygulamayan yönetmelikler, eksik ve formaliteye dayalı denetimler ile mevzuattaki boşlukların bir sonucudur. Patlayıcı üretim tesislerinde, üretim aşamasında oluşacak en küçük bir hata bile telafisi imkânsız sonuçlara yol açmaktadır. Bu kapsamda,

yanıcı-patlayıcı maddelerin bulunduğu tüm işyerlerinde yaşanan patlamaların, ölümlerin ve mevzuat ihlallerinin nedenlerinin ortaya çıkarılması, denetim süreçlerinin bütünlüklü biçimde incelenmesi, kamu kurumlarının sorumluluklarının belirlenmesi ve benzeri felaketlerin önlenmesi için gerekli yasal ve idari adımların önerilmesi amacıyla Meclis Araştırması gerekli görölmektedir.